

Давид Лагеркранс - „Милениум. Онова, което не ме убива“

Франс Балдер винаги се бе възприемал като безобразен баща.

Макар че Аугуст вече беше на осем години, съвсем доскоро Франс дори не бе правил опити да се нагърби с бащинската роля, а и сега не можеше да се твърди, че задачата му вдъхва усещане за комфорт. И все пак това беше негов дълг, така гледаше на нещата. Момчето си бе изпатило при бившата му жена и проклетия ѝ мъж, Ласе Вестман. Ето защо Франс Балдер бе напуснал работата си в Силициевата долина и бе отлетял за дома, та сега стоеше на „Арланда“ едва ли не в шок и чакаше такси. Навън беше ад. Дъждът и бурята го шибаха в лицето и той за стотен път се питаше дали постъпва правилно.

Тъкмо той ли от всички егоцентрични глупаци щеше да стане баща на пълен работен ден, ама че откачена история! Със същия успех можеше да се хване на работа в зоологическа градина. Не знаеше нищо за децата и почти нищо за живота изобщо. Най-чудното бе, че никой не го беше молил за това. Никоя майка или баба не се бе обадила да го умолява и заставя да си поеме отговорността.

Сам беше взел решението, та сега планираше, напук на едно старо съдебно решение за попечителство и без каквото и да било предупреждение, просто да прекрачи прага на бившата си съпруга и да си прибере сина. Сто на сто щеше да си има неприятности. Проклетият Ласе Вестман като нищо щеше да го разпердушини от бой. Е, това беше положението. Така че той се качи в такси с жена зад волана, която с маниакално упорство дъвчеше дъвка и правеше опити да поведе разговор. Нямаше да ѝ се удаде дори и в някой от по-розовите му дни. Франс Балдер не беше привърженик на непринудените беседи.

Просто си седеше на задната седалка, замислен за сина си и всичко случило се в последно време. Аугуст не беше единствената, нито дори основната причина да напусне „Солифон“. Целият му живот се намираше в повратна фаза и за миг се почуди дали наистина ще намери сили да се справи. На влизане във Васастан се почувства така, сякаш кръвта му се е пресушила, та потисна импулса си да тегли една майна на всичко. Вече нямаше право на отстъпление.

Плати за таксито, когато спряха на „Туршгата“, извади багажа си и го остави от вътрешната страна на входната врата. Единственото, което взе със себе си нагоре по стълбите, беше празната пътна чанта с пъстроцветната карта на света, която бе купил на международното летище в Сан Франсиско. Сетне застана запъхтян на вратата и затвори очи, представи си всички възможни сцени на кавги и безумие, но всъщност, помисли си той, можеше ли да ги укори?

Никой не се появява така изневиделица, за да изтръгне едно дете от домашната му среда, още по-малко пък баща, който досега е участвал в оглеждането му само чрез вноски по банкова сметка. И все пак случаят беше спешен, така го възприемаше, ето защо изпъчи гърди и натисна звънеца, колкото и да му се щеше да побегне. Никой не се показва, не и веднага. После вратата се отвори със замах и отпреде му застана Ласе Вестман със своите наситено сини очи, масивен гръден кош и мощни лапи, сякаш създадени, за да млатят – това беше причината толкова често да играе лошия на широкия екран, макар и никой от ролите, Франс Балдер бе убеден в това, да не беше лоша колкото онази, която играеше в живота.

– О, божке – поде Ласе Вестман. – Не е зле. Самият гений ни идва на гости.

– Дойдох да взема Аугуст – рече той.

– К'во?

– Смятам да го отведа, Ласе.

– Сигурно се шегуваш.

– Никога не съм бил по-сериозен – направи опит да завърже разговор той и ето че се появи бившата, Хана, от стая косо вляво.

Определено не беше съхранила красотата си от едно време. Твърде много нещастия ѝ се бяха събрали, а навярно и твърде много цигари и чашки. При все това стомахът му се сви от неочаквана нежност, особено след като забеляза една синина на врата ѝ. А и, изглежда, въпреки всичко ѝ се щеше да каже нещо за добре дошъл. Само дето така и не смогна да отвори уста.

– И как така изведнъж ти запука? – попита Ласе Вестман.

– Стига толкова вече. Аугуст се нуждае от безопасен дом.

– И ти би могъл да му го осигуриш, Жиро Конструиро? Кога си вършил друго, освен да се взираш в компютъра?

– Промених се – отвърна той и се изпълни със самосъжаление не само защото се съмняваше да се е променил и на йота.

Освен това потрепери, когато Ласе Вестман пристъпи към него с огромното си туловище, което излъчваше дълго акумулирана ярост. Стана му съкрушително ясно, че няма с какво да се противопостави, ако този побъркан тип го нападне, както и че цялата идея от начало до край беше откачена. Ала странното бе, че не последва изблик, никакви сцени, само сурова усмивка, сподирена от думите:

– Охо, ами че страхотно!

– Какво искаш да кажеш?

– Чисто и просто, че беше крайно време, нали, Хана? Най-сетне малко чувство за отговорност от страна на господин Заетия. Браво, bravo! – продължи Ласе Вестман и театрално запляска с ръце, а впоследствие тъкмо това всъщност изплаши Франс Балдер най-много – колко лесно пуснаха момчето.

Позволиха му да отведе малкия със себе си, без да протестира, е, освен чисто символично. Навярно гледаха на Аугуст единствено като на бreme. Не беше лесно да се разбере. Хана отправи към Франс няколко трудни за тълкуване погледа, ръцете ѝ трепереха, челюстите ѝ бяха здраво стиснати, ала зададе твърде малко въпроси. А нали би трябвало да го подложи на кръстосан разпит, да предяви хиляда изисквания, да се обезпокои относно нарушаването на навиците на момчето. Тя каза просто:

– Сигурен ли си? Ще се справиш ли?

– Сигурен съм – отвърна той, а после влязоха в стаята на Аугуст и тогава Франс го видя за първи път от повече от година.

И се засрами.

Как бе могъл да изостави подобно момче? Беше толкова красив със своята къдрава, буйна коса, с жилавото си тяло и сериозните сини очи, потънали в гигантски пъзел с платноход. Сякаш целият му образ крещеше: „Не ми пречете“, така че Франс пристъпи бавно напред, като че ли се приближаваше до чуждоземно, непредсказуемо създание.

Все пак успя да изтръгне момчето от унеса му, да го накара да хване ръката му и да го последва в коридора. Никога нямаше да забрави това. За какво ли мислеше Аугуст? Какво очакваше? Не погледна нито към него, нито към майка си, игнорира и всякакви махания и думи за сбогом. Просто се скри с него в асансьора. Толкова лесно беше.

* * *

Аугуст имаше аутизъм. Навярно беше и със забавено развитие, макар по този въпрос да не бяха получили съвсем еднозначни мнения. Всъщност оправдано би било да заподозреш точно обратното, ако го видиш отдалеч. Прелестното му, съсредоточено лице излъчваше царственост и сякаш бе обградено от някаква аура, която ясно сочеше, че не намира за нужно да се интересува от околния свят. Отблизо обаче погледът му беше премрежен, а и откакто се беше родил, не бе изрекъл и дума.

С това бе опровергал всички прогнози, които бяха направени за него на двегодишна възраст. По онова време лекарите твърдяха, че Аугуст вероятно се числи към малцинството деца с аутизъм, чиито заложби не са ограничени, и стига само да се подложеше на интензивна поведенческа терапия, предпоставките за нормално развитие бяха доста добри. Ала надеждите им не се оправдаха в никаква степен. Всъщност Франс Балдер не знаеше какъв бе резултатът от всичките онези усилия за помощ и подкрепа, нито какво бе излязло от училищното образование на момчето. Франс бе живял в свой собствен свят, бе се изселил в САЩ, влизайки в конфликт с всички свои близки.

Беше идиот. Сега обаче щеше да изплати дълга си и да се погрижи за своя син. Затова извади тежката артилерия. Поръча научни списания и се свърза със специалисти и педагози. Веднага му стана ясно най-малкото, че парите, които бе изпращал, не бяха принесли полза на Аугуст, а бяха изтекли другаде, със сигурност в посока на разхищенията и комарджийските борчове на Ласе Вестман. Изглежда, момчето като цяло бе оставено на самотек, замряло в своите компулсивни привички, а навярно и изложено на още по-лоши неща – отчасти и затова Франс се беше прибрал.

Един от психолозите се бе обадил, за да изрази безпокойството си от наличието на мистериозни синини по тялото на момчето, тях ги бе видял и Франс. Бяха навсякъде по ръцете и краката, по гръдния кош и раменете на Аугуст. Според Хана се дължали на собствените му пристъпи, когато се мятал напред-назад из стаята, и Франс Балдер определено стана свидетел на един такъв пристъп още на втория ден. Направо обезумя от страх. И все пак, според него това нямаше нищо общо със синините.

Подозираше насилие и потърси за помощ общопрактикуващ лекар и бивш полицай, когото познаваше лично, и въпреки че те не потвърдиха категорично подозренията му, той продължи да изразява възмущението си, като междувременно се зае да пише жалби. Едва ли не забрави за момчето. Забеляза, че не беше трудно да го забрави. Аугуст през по-голямата част от времето седеше на пода в стаята, която Франс бе обзавел за него в къщата в Салтшобаден, с прозорци към близкото море, и редеше своите пъзели, своите безнадеждно трудни пъзели със стотици парченца, които той виртуозно подреждаше, за да ги пръсне отново и да започне отначало.

Отпървом Франс го бе наблюдавал очарован. Сякаш гледаше велик артист по време на работа. На моменти дори попадеше в плен на илюзията, че детето всеки момент може да вдигне очи и да му каже нещо съвсем като възрастен. Ала Аугуст никога не обелваше и дума, а вдигнеше ли глава от пъзела, отправяше поглед покрай баща си към прозореца и слънчевата светлина, която се отразяваше във водата навън. Накрая Франс го остави на мира. Аугуст спокойно можеше да си седи там в собствената си самота, и честно казано, Франс рядко го и извеждаше, дори в градината.

Чисто формално той изобщо нямаше право да се грижи за момчето, затова не искаше да поема излишни рискове, преди да уреди юридическите въпроси, ето защо остави домашната помощница, Лоти Раск, да се заеме с всички покупки и с цялото готвене и чистене. Хич не го биваше Франс Балдер в тази част от живота. Разбираше си от своите компютри и алгоритми, но това бе почти всичко, и колкото повече време минаваше, толкова повече се занимаваше с тях и с кореспонденцията си с адвокатите, а нощем спеше ужасно, точно както и в САЩ.

Жалби и бури го дебнеха иззад ъгъла, затова всяка вечер сядаше и изпиваше по бутилка червено вино, обикновено „Амароне“, но то като че ли му помагаше само в краткосрочен план. Започна да се чувства все по-зле. Фантазираше си, че си плюе на петите и отива на някакво недостъпно място, далеч от всякаква чест и почтеност. Но ето че в един ноемврийски ден нещо се случи. Беше ветровита, студена вечер, двамата с Аугуст вървяха по „Рингвеген“ в Съодермалм и мръзнеха.

Бяха вечеряли при Фара Шариф на улица „Синкенс вег“ и Аугуст отдавна трябваше да е заспал. Вечерята обаче се бе проточила и Франс Балдер бе приказвал повече от предостатъчно. Фара Шариф притежаваше това качество. Караше хората да изливат душата си. С Франс се познаваха, откакто бяха следвали компютърни науки в Импириъл Колидж в Лондон, и днес Фара беше една от малцината на неговото ниво в страната, или по-точно една от малцината, които успяваха да следят мисълта му. Беше невероятно облекчение да срещне някой, с когото да си разбират приказката.

Само дето тя го и привличаше, но въпреки неколнократните му опити, така и не му се бе удало да я съблазни. Франс Балдер не го биваше в прелъстяването на жени. Този път обаче се бе уредил за довиждане с прегръдка едва ли не преминала в целувка, та гледаше на това като на голям напредък. За нея именно мислеше, докато двамата с Аугуст вървяха покрай спортното игрище на „Синкенсдам“.

Франс взе решение следващия път да намери детегледачка и тогава може би... Кой знае? Някъде пред тях лаеше куче. Зад него изкрещя жена, тревожно или весело, трудно бе да прецени кое от двете, и той извърна поглед към „Хурншгата“ и кръстовището, откъдето възнамеряваше да вземат такси или да се качат на метрото до „Слусен“. Въздухът миришеше на дъжд, а когато стигнаха до пешеходната пътека, светна червено. От другата страна на улицата стоеше опърпан мъж на около четиресет години, който му се стори някак познат. Точно тогава хвана Аугуст за ръка.

Искаше да бъде сигурен, че синът му няма да тръгне да пресича. Обаче усети, че ръката му е напрегната, детето явно реагираше бурно на нещо. Освен това очите му бяха ясни, сякаш някой бе издърпал с магическа пръчка онзи воал пред погледа му. Аугуст като че ли бе открил някакъв по-дълбок, недостъпен за останалите човеци смисъл в пешеходната пътека и кръстовището, и това отклони вниманието на Франс от факта, че светна зелено.

Той просто остави сина си на мястото му, усещайки, че неизвестно защо го обзема силно вълнение. Кое то му се стори странно. Та нали това беше само един поглед, нищо повече, а и погледът не беше особено светъл или радостен. Въпреки това той напомни на Франс за нещо далечно и забравено, което бе лежало задрямало в паметта му, и за първи път от много време насам се почувства обнадежден.